

Redactioneel

Peter Taylor is in de Lage Landen! Hij wordt beschouwd als de meest vooraanstaande politiek geograaf van dit moment en epigoon van het wereldstedenonderzoek.

Dit jaar werd hem in België de Internationale Francqui-leerstoel toegekend. Het sluitstuk van zijn half jaar durende verblijf is een tweedaags congres dat plaatsvindt op 13 en 14 januari in Gent (zie www.geoweb.ugent.be/research/cityrelations). Hier zullen zich internationale topauteurs verzamelen, waaronder Saskia Sassen en Nigel Thrift, om hun licht te laten schijnen over vraagstukken van mondialisering en stedennetwerken. Deze gelegenheid is aanleiding voor AGORA om de stand van zaken op te maken binnen het onderzoek naar wereldsteden, die sinds een artikel van John Friedmann en Goetz Wolff uit 1982 al meer dan twee decennia in het centrum van de sociaal-wetenschappelijke aandacht staan.

Het voorliggende themanummer biedt echter geen neutraal en uitputtend overzicht van alle perspectieven van waaruit wereldsteden de afgelopen twintig jaar zijn belicht. We lenen de invalshoek van Peter Taylors Globalization and World City Study Group and Network (GaWC) die in de laatste jaren van de vorige eeuw een nieuwe dimensie heeft toegevoegd aan het onderzoek naar wereldsteden. 'De wereld volgens GaWC' bestaat uit stromen die moeten worden beschreven als een netwerk. Dit is een vernieuwende visie die voortbouwt op Manuel Castells' beschrijving van 'de netwerkmaatschappij'. GaWC benadrukt net als Castells de 'space of flows' in plaats van de klassieke 'space of places' en daar heeft ze gegronde redenen voor. De keuze voor een dergelijke invalshoek is echter geen evidente, niet in de laatste plaats door het gebrek aan data. Data worden nog steeds primair in staatsverband verzameld, bijvoorbeeld over de bevolking van een land. De eerste taak die de GaWC zich stelde was dan ook om (staats-)grensoverschrijdende stromen zichtbaar te maken door er gegevens over te verzamelen.

Het is evenmin een onomstreden visie. Niet iedereen is het er mee eens dat de aandacht plots sterk wordt verlegd van territoriale gebieden, 'spaces of places', naar stromen en netwerken, de 'spaces of flows'. Bezwaren van deze strekking zijn soms defensief, maar niet uitsluitend. Ze brengen ook relevante amendementen aan die verhinderen dat de theorie te ver van de realiteit afdrijft. Ze exploreren het breukvlak tussen territoria en netwerken en werpen licht op de interacties die tussen beide vormen van ruimte plaatsvinden. De staat, om maar meteen het meest invloedrijke territorium te noemen, is ook in de 'space of flows' niet zonder belang. Zij beïnvloedt mede de structurering van het netwerk.

Dit nummer biedt een breed overzicht van wat de netwerkvisie op wereldsteden te bieden heeft. Sommige artikelen maken gebruik van nieuwe, door GaWC verzamelde data om een ander licht te werpen op bekende fenomenen. Andere gaan het debat aan over de interactie tussen plaatsen en stromen en het relatieve belang van beide. In weer andere wordt gespeculeerd over de politieke en economische gevolgen van het bestaan van een grensoverschrijdend, zelfs de grenzen van de wereld aftastend wereldstedennetwerk. Het wereldstedennetwerk is geen theoretische spelerei van hooggeleerde professoren. Het is de dagelijkse realiteit waarin mensen en

instituties hun bestaan en werking vormgeven, en waarop we, soms tegen wil en dank, gedwongen zijn te reageren.

Redactie AGORA

Het wereldstedennetwerk (Foto Maarten Loopmans)

